

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

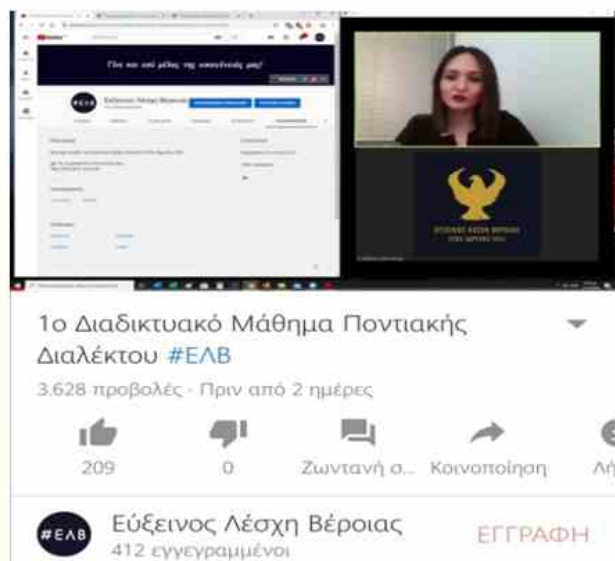

ΕΤΟΣ 32°
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 243

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΑΪΟΣ 2020
ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ 2020

Μαζί διαδικτυακά και στην ποντιακή διάλεκτο

Επιδιώκοντας να μην αφήσουμε τα νέα δεδομένα, λόγω της νόσου του νέου κορονοϊού covid-19, να επηρεάσουν όλες τις δραστηριότητές, αυτήν την ιδιαίτερη περίοδο, αποφασίσαμε να μεταφέρουμε το Τμήμα Διαλέκτου μας σε μια ψηφιακή τάξη. Έτσι, μέσα από τις δυνατότητες που μας προσφέρει η τεχνολογία επιδιώξαμε να ταξιδέψουμε "στα τόπια τ' εμετεριών", αφιερώνοντας λίγο από το χρόνο μας στη γλώσσα μας, στη λαογραφία μας, στον πολιτισμό μας.

Το ενδιαφέρον ήταν πολύ μεγάλο από την πρώτη στιγμή. Μέσα σε ένα βράδυ αναγκαστήκαμε να κλείσουμε τη φόρμα δηλώσεων συμμετοχής, καθώς είχαν ήδη εγγραφεί πάνω από 300 εκπαιδευόμενοι. Ο αριθμός ξεπερνούσε κάθε αρχική προσδοκία μας, φτάνοντας στα όρια λειτουργίας την τεχνική υποστήριξη του τμήματος.

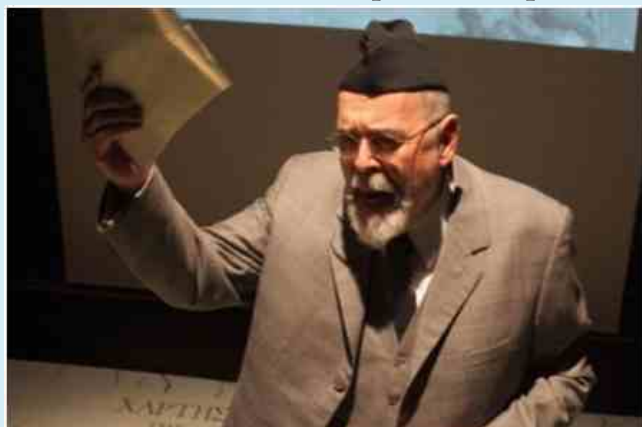
Το πρώτο μας μάθημα πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 10/4/2020, με πάνω από 250 συμμετέχοντες από όλα τα σημεία του ορίζοντα.

Τα μαθήματα συνεχίζονται με αμείωτο ενδιαφέρον μέχρι και σήμερα, με διδάσκουσα την Αναστασία Μαχαιρίδου, Φιλολόγο - Γλωσσολόγο - Πιστοποιημένη εκπαιδευτρια της ποντιακής διαλέκτου, χωρίς την συμβολή της οποίας δεν θα μπορούσαμε να υλοποιήσουμε το συγκεκριμένο εγχείρημα.

Όσοι δεν μπορείτε να δηλώσετε συμμετοχή μπορείτε να γραφτείτε στο κανάλι μας στο Youtube (βρείτε το εδώ: http://bit.ly/ELV_YouTube) όπου ανεβαίνουν τα μαθήματα μαγνητοσκοπημένα μαζί με ενδεικτικό ασκησιολόγιο. Για ακόμα μια φορά σας ευχαριστούμε θερμά για την στήριξή σας και το μεγάλο σας ενδιαφέρον.

Αναδημοσίευση από το τεύχος 231 του Αργοναύτη

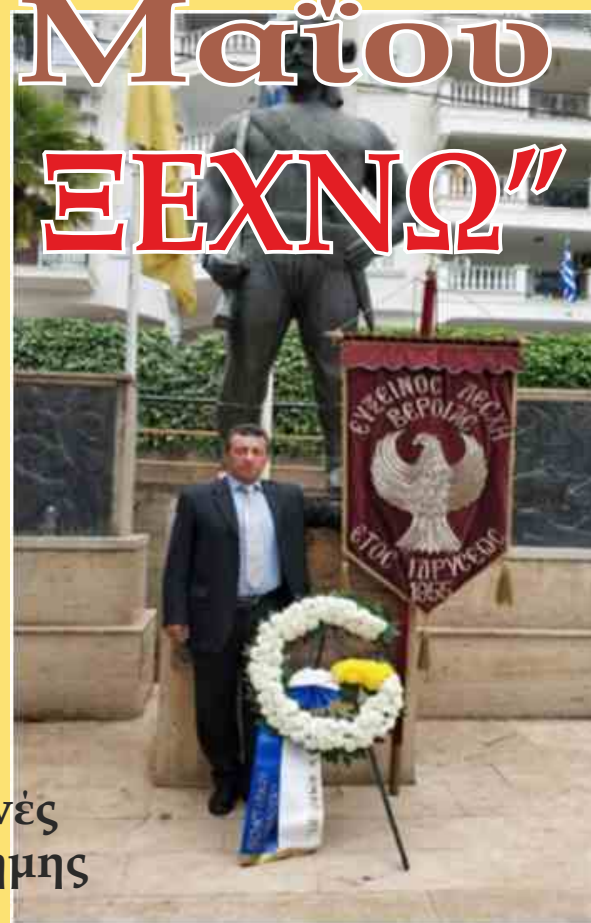
Ποιος πρότεινε για Νόμπελ Ειρήνης τον Μουσταφά Κεμάλ!

Ο αμφιλεγόμενος ρόλος του Ελευθερίου Βενιζέλου στη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου λόγω μη καθαρής θέσης στήριξης των Ελλήνων του Πόντου θα συνεχιστεί όταν αποφεύγοντας να εκμεταλλευτεί

Συνέχεια στην 6η σελίδα

19η Μαΐου "ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ"

Από τις περσινές εκδηλώσεις μνήμης

Η άνιση μάχη των προγόνων μας που επί 400 και πλέον χρόνια στάθηκαν με γενναίο φρόνημα και ελληνική καρδιά απέναντι στην οθωμανική θηριωδία, τελείωσε άδοξα πριν ένα αιώνα, αφήνοντας αξέχαστες αναμνήσεις από τον αλύτρωτο και αλησμόνητο Πόντο.

Ο Γάλλος συνταγματάρχης Φρανσουά Μουζέν που παρακολούθησε τις εργασίες της Τουρκικής εθνοσυνέλευσης σε επιστολή του προς το Γαλλικό Υπουργείο Εξωτερικών και το Γαλλικό Γενικό Επιτελείο Στρατού αναφέρει

Συνέχεια στη 2η σελίδα

Οράματα και Θρήνοι

Γράφει ο Νίκος Τουμπουλίδης

Ο θρήνος του ελληνισμού για την πτώση της Βασιλεύουσας στις 29 Μαΐου του 1453 συνοδεύεται από την τραγική κατάληξη και παράδοση αμαχητί της θρυλικής μας Τραπεζούντας στις 15 Αυγούστου του 1461. Για όλους τους Έλληνες αλλά ιδιαίτερα για τους Έλληνες της Μικρασίας και του Πόντου αυτά τα δύο θλιβερά γεγονότα σημάδεψαν την μετέπειτα πορεία τους με θρήνους, βάσανα και οραματισμούς που μεταφέρθηκαν μέσω παραδοσιακών τραγουδιών και ιστοριών μέχρι και σήμερα.

Το θεϊκό μήνυμα για τις δύο συμφορές ταραξουν την ποντιακή ψυχή αλλά ταυτόχρονα οι τραντέλλενες πρόγονοι μας ελπίζουν και στην "Ανάσταση" του γένους. Για ένα μέρος του ελληνισμού αυτό έγινε το 1821, για ένα άλλο κομμάτι της Ελλάδας έγινε το 1912 ενώ ένα άλλο μέρος των αλησμόνητων πατρίδων μας περιμένει υπομονετικά να δει το φως της ελευθερίας, όπως μας λέει και η ποντιακή μούσα "Η Ρωμιούσνη και αν σκλαβώθηκε, θ' αναστηθεί και πάλι..."

Συνέχεια στη 6η σελίδα

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Ε.Λ.ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε.Λ. ΒΕΡΟΙΑΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
pliroforiodotis.gr
laikoyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotanthemia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ

Αναστολή λειτουργίας λόγω
πανδημίας κορονοϊού

19η Μαΐου “ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ”

Συνέχεια από την 1η σελίδα

στις 4 Σεπτεμβρίου 1923 σε σχετική επιστολή του: Ο Κεμάλ Μουσταφά, στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση της 13ης Αυγούστου 1923, πληροφορεί περιχαρής την ομήγυρη: «Επιτέλους, ξεριζώσαμε τους Έλληνες από τον Πόντο...».

Αυτός είναι ο λόγος που η 19η Μαΐου στην Τουρκία είναι ημέρα γιορτής ειδικά της παιδείας αλλά στην Ελλάδα είναι ημέρα πένθους και μνήμης. Εμείς οι απόγονοι αυτών που επέζησαν από τις κρεμάλες και τις φωτιές της κτηνωδίας των τούρκων έχουμε χρέος και ύψιστη ηθική υποχρέωση προς τους χιλιάδες άταφους νεκρούς μας, που μαρτύρησαν για την πατρίδα και την Ορθοδοξία και δίνουμε υπόσχεση ότι δεν θα τους ξεχάσουμε ποτέ.

Το μήνυμα που πρέπει να βρίσκεται πάντα στις καρδιές μας ας είναι «ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ» και η επωδός του θρήνου της Τραπεζούντας «Πάρθεν η Ρωμανία» που μας λέει «Η Ρωμανία κι' αν επέρασεν, ανθεί και φέρει κι' άλλο» γίνεται πράξη όταν όλοι μας μικροί και μεγάλοι, επιστρέφουμε νοερά στις ρίζες μας για να αποδώσουμε το οφειλόμενο φόρο τιμής στους προγόνους μας.

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι ο σταυρός είναι βαρύς και ευθύνη μεγάλη. Οφείλουμε να υπηρετήσουμε και να αναδείξουμε τη γενοκτονία των παππούδων μας αλλά και όλων των χριστιανικών πληθυσμών της Ανατολίας με τη Διεθνοποίηση και τη Διεθνή Αναγνώριση και Καταδίκη της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου από την Τουρκία, γιατί ακόμη και σήμερα η Τουρκία συνεχίζει να συμπεριφέρεται με τον ίδιο τρόπο.

Παγκόσμια Ημέρα Πολιτισμού

επιμέλεια : Νίκος Τουμπουλίδης

Τον Νοέμβριο του 2001 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ανακήρυξε την 21η Μαΐου ως Παγκόσμια Ημέρα για την Πολιτισμική Διαφορετικότητα, τον Διάλογο και την Ανάπτυξη (World Day for Cultural Diversity for Dialogue and Development). Κάλεσε όλα τα κράτη - μέλη, τις διακυβερνητικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις να διοργανώσουν εκδηλώσεις, που θα διευρύνουν τη γνώση των λαών σχετικά με τον παγκόσμιο πολιτιστικό πλούτο και να ενθαρρύνουν μέσω της εκπαίδευσης και των μέσων μαζικής ενημέρωσης τη γνώση της αξίας της πολιτισμικής διαφορετικότητας.

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας συμπληρώνοντας 65 χρόνια ύπαρξης και δράσης στα πολιτισμικά δρώμενα του ποντιακού χώρου συνεχίζει όλο και πιο δυναμικά τις δράσεις της, με σκοπό την διατήρηση και διάδοση της ιστορίας και του πολιτισμού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΑΪΟΥ

Αναστολή λειτουργίας λόγω
πανδημίας κορονοϊού

Υπέροχα έθιμα όμορφες παραδόσεις

Τα «Λαζαράκια» και τα «Κερκέλια» τα φτιάχνουν οι νοικοκυρές το Σάββατο του Λαζάρου, τα μεν πρώτα για την ψυχή του Λαζάρου και τα δεύτερα για να τα δώσουν στα παιδιά, που θα ψάλλουν την ημέρα των Βαΐων.

Τα παιδιά στολίζουν τα καλάθια τους με φύλλα δάφνης που παίρνουν από την εκκλησία και στα οποία θα μαζέψουν αυγά, λαζαράκια, καραμέλες, κλπ που θα τους δώσουν στα κάλαντα. Τα κερκέλια τα περνούν σε ένα ξύλο το οποίο στη βάση του έχει άλλο ένα ξύλο σταυρωτά, ώστε να συγκρατούνται.

Στα «λαζαράκια» δίνουν το σχήμα ανθρώπου σπαργανωμένου, όπως ακριβώς παριστάνεται ο Λάζαρος στις εικόνες. Όσα παιδιά έχει η οικογένεια τόσους «Λαζαράδες» πλάθουν και στη θέση των ματιών βάζουν δυο λουλούδια της εποχής. Στον Πόντο οι σουμαδεμένες κοπέλες έφτιαχναν και ένα λαζαράκι σε μέγεθος μικρού παιδιού, γεμισμένο με καλούδια και κεντημένο σχεδόν σαν τις κουλούρες του γάμου, για να το στείλουν στο γαμπρό.

Η παράδοση συνεχίζεται καθώς οι ελληνίδες και όλες οι πόντιες κρατούν τα έθιμα. Έτσι λοιπόν η Γ. Γραμματέας της λέσχης η Ευαγγελία Τογκοσίδου μας έστειλε τις φωτογραφίες με τα υπέροχα «Λαζαράκια» και «Κερκέλια» που ετοίμασαν φέτος με τις θυγατέρες της.

ΑΣ θυμηθούμε τα κάλαντα των Βαΐων που έλεγαν και λένε οι πόντιοι:

Βάι βάι το βάι
Τρώω ψάρι και χαψί
(ή τρώω ψάρι και κολιό)
Και τη άλλη Κερεκή
Τρώω το πασόν αρνί
(ή με το κόκκινο το ωβό)

Οι Άγιοι του Πόντου

Γερμανός Καραβαγγέλης ο ήρωας της καρδιάς μας

Ο Γερμανός Καραβαγγέλης γεννήθηκε στη [Στύψη Λέσβου](#) στις [16 Ιουνίου 1866](#) και πέθανε στη [Βιέννη](#) στις [11 Φεβρουαρίου 1935](#). Διατέλεσε [Μητροπολίτης Καστορίας](#) και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διάρκεια του [Μακεδονικού Αγώνα](#), καθώς και στην [γενοκτονία των](#) Ελλήνων του Πόντου στις αρχές του προηγούμενου αιώνα.

Οργανώνοντας [ανταρτικά σώματα](#) στον πόντο με ντόπιους οπλαρχηγούς, αναδείχτηκε μία από τις σημαντικότερες μορφές των Αγώνων των ποντίων ενάντια στην τουρκική θηριωδία. Οι υπηρεσίες του, τόσο προς το Έθνος όσο και προς την Ελλαδική Ορθόδοξη Εκκλησία, υπήρξαν ανεκτίμητες.

Οι γονείς του Χρυσόστομος και Μαρία απέκτησαν,εκτός από τον πρωτότοκο Στυλιανό (τον μετέπειτα Γερμανό) και άλλα επτά παιδιά: έξι κορίτσια και ένα αγόρι, από τα οποία το αγόρι και ένα κορίτσι πέθαναν νωρίς.Μεγάλωσε στο [Αδραμύττιο](#) της [Μικράς Ασίας](#), όπου μετακόμισε η οικογένειά του, όταν ο Στυλιανός ήταν δύο χρονών· εκεί ο πατέρας του άνοιξε εμπορικό κατάστημα. Από το Αδραμύττιο θα φύγει νέος πια, με υποτροφία που του χορηγεί, εκτιμώντας την ευφυΐα του, την φιλομάθειά του και το επιβλητικό παρουσιαστικό του, ο Μητροπολίτης Εφέσου Αγαθάγγελος, για να σπουδάσει στη [Θεολογική Σχολή της Χάλκης](#), από την οποία θα αποφοιτήσει με άριστα το [1888](#). Την ημέρα της αποφοίτησης, χειροτονήθηκε [διάκονος](#) από τον Πατριάρχη [Διονύσιο Ε'](#) και πήρε το όνομα Γερμανός, προς τιμήν του ιδρυτή της Σχολής, [Πατριάρχη Γερμανού Δ'](#). Κατόπιν, συνέχισε τις σπουδές του, με δαπάνες του πλούσιου ομογενή [Παύλου Στεφάνοβιτς Σκυλίτου](#), σπουδάζοντας επί τριετία [φιλοσοφία](#) στο Πανεπιστήμιο της [Λειψίας](#) και της [Βόννης](#).

Μετά την ανακήρυξή του σε διδάκτορα επέστρεψε στη [Κωνσταντινούπολη](#). Εκεί το [1891](#) διορίστηκε καθηγητής της ονομαστής Θεολογικής Σχολής της Χάλκης. Με αυτή την ιδιότητα διδάξε με ζήλο εκκλησιαστική ιστορία, ομιλητική και Θεολογία. Συνέγραψε εγκυκλοπαίδεια της Θεολογίας καί διάφορα επιστημονικά έργα, εκκλησιαστικούς λόγους, τήν περί τοῦ Πάσχα ιστορικήν επιστημονικήν διατριβήν και άλλες μελέτες που δημοσιεύθηκαν σε περιοδικά και εφημερίδες. Το [1896](#) χειροτονήθηκε επίσκοπος Πέραν με τον τίτλο "επίσκοπος Χαριουπόλεως", όπου και ανέπτυξε σπουδαία δράση, αφενός καταπολεμώντας ξένη ανθελληνική προπαγάνδα και αφετέρου για την ελληνοπρεπέστερη μόρφωση των Ελλήνων μαθητών, αποσπώντας τους από ξένες σχολές, που είχαν στο μεταξύ ιδρυθεί, ιδίως των Καθολικών Γάλλων. Χαρακτηριστικά, απέσπασε 130 έλληνες μαθητές από τη σχολή "Παπάς Κιοπροῦ" και τους έπεισε να γραφτούν στο νεόκτιστο [Ζωγράφειο Λύκειο](#) ενώ ίδρυσε και Παρθεναγωγείο για τα κορίτσια που για χρόνια έφερε το όνομα "Παρθεναγωγείο Καραβαγγέλη". Οργάνωσε μαθήματα τις Κυριακές, κύρηττε ακατάπαυστα και συμμετείχε στην εκπαίδευση κι επιλογή νέων άξιων κληρικών.

Το [1900](#) τοποθετείται Μητροπολίτης Καστορίας (σημερινής [Καστορίας](#)), από τον Πατριάρχη [Κωνσταντίνο Ε'](#), κατόπιν προτροπής του Έλληνα πρέσβη [Νικόλαου Μαυροκορδάτου](#). Από της ενθρόνισής του άρχισε με τους πύρινους λόγους του να εμψυχώνει και να αναπερώνει το ηθικό των Ελλήνων της περιοχής και να οργανώνει ένοπλα σώματα κατά των ομοίως ενόπλων Βουλγάρων Εξαρχικών, που επιχειρούσαν την προαόρτηση των ελληνογενών χριστιανικών πληθυσμών στη [Βουλγαρική Εξαρχία](#). Μαζί και με άλλους ιεράρχες της περιοχής που έδρασαν ομοίως ακολουθώντας το παράδειγμά του, ο [Μακεδονικός Αγώνας](#) γενικεύθηκε. Κατάφερε πολλά χωριά και κωμοπόλεις να αποσκιρτήσουν από τη Βουλγαρική Εξαρχία και να επανενταχθούν στο [Οικουμενικό Πατριαρχείο](#). Παράλληλα, στην πολιτική σκηνή ζήτησε την επίσημη παρέμβαση του Ελληνικού Κράτους στον Αγώνα, προκειμένου να μη μένει η πρωτοβουλία στους Βουλγάρους. Βέβαια το αίτημά του εκείνο είχε περισσότερο θρησκευτικό χαρακτήρα, παρά εθνικοκεντρικό. Οι προσπάθειές του εκείνες, στέλνοντας σχετικές εκθέσεις στους Έλληνες πρωθυπουργούς [Α. Ζαΐμη](#) και [Θ. Δεληγιάννη](#), τελικά απέδωσαν, όταν το [1904](#) η Ελλάδα

-υπό την πίεση και της κοινής γνώμης- απεφάσισε την ενεργή συμμετοχή της στον ένοπλο αγώνα αντίστασης.

Το [1907](#), με το τέλος του Μακεδονικού Αγώνα η Οθωμανική κυβέρνηση απαίτησε από τον [Πατριάρχη Ιωακείμ Γ'](#), μετά τις καταγγελίες Βουλγάρων και την επακόλουθη αφόρητη πίεση του Ρώσου πρεσβευτή Ζηνόβιεφ προς το Σουλτάνο, την απομάκρυνση του Γερμανού. Μετά από μήνες πιέσεων, ο Πατριάρχης αναγκάστηκε να δεχτεί κι ο Γερμανός αρχικά επέστρεψε στην Κωνσταντινούπολη ως Συνοδικός. Όταν όμως το Γενάρη του 1908 χήρεψε η Μητρόπολη [Αμάσειας του Πόντου](#), ο Πατριάρχης του ζήτησε και πάλι να γυρίσει κοντά στο ποιμνίο που τον χρειαζόταν κι ανέλαβε Μητροπολίτης Αμάσειας στις 5 Φεβρουαρίου 1908, με έδρα την [Σαμψούντα](#). Ο Γερμανός και εκεί ανέπτυξε έντονη εθνική δράση, δημιουργώντας σχολεία στα πιο απομακρυσμένα χωριά και ιδρύοντας γυμνάσιο για να μαθαίνουν τα παιδιά ελληνικά, αλλά και ένοπλες ομάδες κατά των Τούρκων ατάκτων, που λυμαινόταν την περιοχή. Το Γενάρη του 1913, μετά το θάνατο του Πατριάρχη Ιωακείμ διετέλεσε προσωρινά τοποτηρητής του πατριαρχικού θρόνου της Κωνσταντινούπολης. Συμμετείχε ως υποψήφιος και στην ψηφοφορία ανάδειξης νέου Πατριάρχη αλλά μετά από παρέμβαση τριμελούς επιτροπής της Εθνικής Αμύνης που τον θερμοπαρακαλούσε να αποσύρει την υποψηφιότητά του, υπάκουσε και διέθεσε τις ψήφους του στον [Πατριάρχη Γερμανό Ε'](#) που εξελέγη στις 28 Ιανουαρίου 1913.

Ο Γερμανός επέστρεψε στον Πόντο κι αντιστάθηκε σθεναρά στις διώξεις των [Νεότουρκων](#), αφιερώνοντας τις δυνάμεις του στην υπεράσπιση των δικαιών των Ελλήνων και Αρμενίων, έχοντας ως συνεργάτες το μητροπολίτη [Χρυσάνθο Τραπεζούντας](#), το συντοπίτη του από τη Λέσβο επίσκοπο [Ευθύμιο Ζήλων](#) και τον αρχιμανδρίτη [Πλάτωνα Αϊβαζίδη](#). Κατά τις σφαγές των Αρμενίων έσωσαν εκατοντάδες αθώους, κρύβοντας άλλους μες στο μητροπολιτικό ναό κι άλλους σε σπιτία Ελλήνων. Τις πράξεις του αυτές αναγνώρισαν αρμενικές εφημερίδες στις ΗΠΑ.

Για τις ενέργειες του αυτές συνελήφθη και στάλθηκε δέσμιος στην Κωνσταντινούπολη, όπου και φυλακίστηκε το [1917](#) για κάποιο χρονικό διάστημα, αλλά αποφυλακίστηκε χάρη σε ενέργειες του Πατριάρχη Γερμανού Ε'. Το στρατοδικείο του [Κεμάλ Μουσταφά](#), που εν τω μεταξύ πήρε με τα όπλα τον έλεγχο της κατάστασης, τον καταδίκασε ερήμην σε θάνατο το 1920 και τον κυνήγησε ανηλεώς. Στις 10 Μαρτίου 1921 ο Γερμανός πρότεινε στον υπουργό εξωτερικών της Ελλάδας [Γεώργιο Μπαλτατζή](#), συνεργασία με Κούρδους και Αρμένιους εναντίον του εθνικιστικού κινήματος του Κεμάλ Ατατούρκ. Η ποντοαρμενική συνεργασία αποσκοπούσε στην ίδρυση μιας αυτόνομης χριστιανικής δημοκρατίας (κράτους) στην περιοχή του Πόντου. Η κυβέρνηση όμως του [Γούναρη](#), απομονωμένη από τους συμμάχους, δεν πήρε καμιά πρωτοβουλία. Το Νοέμβρη του 1921 ήταν ο επικρατέστερος για να γίνει Πατριάρχης, αλλά προτίμησε και πάλι να δώσει τις ψήφους του στο [Μελέτιο Μεταξάκη](#). Ο τελευταίος μετά την ενθρόνισή του προσέφερε στο Γερμανό, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης την αρχιεπισκοπή Αμερικής ή Ευρώπης, αλλά ο Γερμανός προτίμησε να επιστρέψει στον Πόντο όπου τον χρειαζόταν ο Ελληνισμός.

Τον Αύγουστο του 1922 βρισκόταν στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας για τη στέψη του Ρουμάνου βασιλιά όταν συνέβη η [Μικρασιατική Καταστροφή](#). Έσπευσε στην Κωσταντζα της για να πάρει το πλοίο για την Κωνσταντινούπολη, όμως τον πρόλαβαν τα τουρκικά στρατεύματα του Κεμάλ, που απαγόρευσαν την αποβίβαση του από το ατμόπλοιο αφού έλαβε επιστολή από τον Πατριάρχη ότι αν αποβιβαζόταν θα τον συνελάμβαναν και θα εκτελούνταν με βάση την απόφαση του στρατοδικείου. Για να τον προστατέψει ο Πατριάρχης τον διόριζε μητροπολίτη Ιωαννίνων, όπου μετέβη άμεσα με το ίδιο πλοίο. Έτσι απομακρύνθηκε οριστικά από τον Πόντο και τη Μητρόπολη Αμάσειας. Τυπικά απώλεσε και τον τίτλο του μητροπολίτη Αμάσειας στις 27 Οκτωβρίου 1922[2]. Στα [Γιάννενα](#) έμεινε για ένα χρόνο.

Έξαρχος στην κεντρική Ευρώπη (Αυστρία, Ουγγαρία, Ιταλία) Αργότερα μετά και τη [Συνθήκη της Λωζάννης](#) το 1923 και την ανάρρηση στον Πατριαρχικό θρόνο του [Γρηγορίου Ζ'](#), κι ενώ ο Γερμανός Καραβαγγέλης έκλεισε ένα χρόνο στα Ιωάννινα, τον Απρίλιο του [1924](#) έλαβε ξαφνικά τηλεγράφημα από τον Πατριάρχη για τοποθέτησή του ως Μητροπολίτης Ουγγαρίας κι έξαρχος Κεντρώς Ευρώπης του Οικουμενικού Πατριαρχείου με έδρα τη [Βουδαπέστη](#). Επρόκειτο για μια πολύ μικρή ελληνική κοινότητα με πενιχρή αμοιβή που δεν κάλυπτε ούτε τα έξοδα διαβίωσης του. Αρχικά αρνήθηκε και διαμαρτυρήθηκε με τηλεγράφημά του, όπως έκαναν και αρκετοί Ηπειρώτες, αλλά δεν εισακούστηκαν. Λόγος της δυσμενούς μετάθεσής του, σύμφωνα με το έρευνα του Μητροπολίτη Αυστρίας Μιχαήλ

Στάικου, υπήρξε η πίεση στον Πατριάρχη από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών [Χρυσόστομο Α' \(Παπαδόπουλο\)](#), που ήθελε να επαναφέρει στα Ιωάννινα τον φιλοβασιλικό /αντιβενιζελικό ιεράρχη Σπυριδωνα Βλάχου, απομακρύνοντας το γνωστό για το φιλοβενιζελικό του φρόνημα Γερμανό. Ο Γερμανός το θεώρησε ως εξορία κι εμπαιγμό και στις 24 Απριλίου παραιτήθηκε γραπτώς από τη θέση αυτή. Τότε η ελληνική κυβέρνηση πρότεινε στο οικουμενικό Πατριαρχείο τη μετάθεση της έδρας από τη Βουδαπέστη στη Βιέννη για την "Εξαρχία Κεντρώς Ευρώπης", ως επαρχίας της Μητρόπολης Θυατείρων, με μισθό από το Υπουργείο Εξωτερικών. Με τηλεγράφημά του ο Γερμανός στις 11 Αυγούστου προς τον Πατριάρχη αποδέχθηκε με τον όρο να του αποδοθεί ο τίτλος Μητροπολίτης Αμάσειας και Έξαρχος Κεντρώς Ευρώπης.

Μετά την ανάληψη των καθηκόντων του στην Αυστριακή πρωτεύουσα τον Οκτώβριο ο Γερμανός μερίμνησε με κοπιώδη εργασία και πολυάριθμα ταξίδια για την αναζωογόνηση των αποδυναμωμένων ελληνικών κοινοτήτων σε Ιταλία, Αυστρία κι Ουγγαρία. Φρόντισε για τους εφημεριους, τους ναούς και τους απόδημους Έλληνες σε [Βενετία](#), [Μπρίντζι](#), [Λιβόρνο](#), [Γένοβα](#), [Μιλάνο](#), [Ν\(ε\)άπολη](#), [Τεργέστη](#), [Κέτοκεμετ](#), Szentes και [Βουδαπέστη](#). Στη Βιέννη συνεργάστηκε άριστα με τον αρχιμανδρίτη, ιερατικό προϊστάμενο και μετέπειτα Μητροπολίτη Κυθωνίας κι Αποκοράνου Χανίων [Αγαθάγγελο Ξηρουχάκη](#). Δοκιμάστηκε όμως από την πολύχρονη άρνηση του έτερου αρχιμανδρίτη της Βιέννης, ιερατικού προϊσταμένου της ενορίας Αγ.Γεωργίου Δημητρίου Γεωργιάδη να αποδεχθεί την πνευματική του δικαιοδοσία, που κρατούσε την ιστορική ελληνόφωνη κοινότητα για ιδιοτελείς λόγους πιστή στο Ρουμάνο επίσκοπο του Τσέρνοβιτς(Czernowitz). Επίσης την 1η Μαρτίου 1926 πικράθηκε από την απόφαση της δικτατορικής κυβέρνησης [Θεόδωρου Πάγκαλου](#) για περικοπή του μισθού του από 118 λίρες σε μόλις 50, με τα οποία αδυνατούσε να αποπληρώσει κατοικία, διατροφή, έξοδα περιοδείας και ξενοδοχεία, εξαρτώμενος σχεδόν αποκλειστικά σε δωρεές των ελάχιστων πιστών[2]. Αναγκάστηκε για το λόγο αυτό να ζει μακριά από τη Βιέννη, δηλ. στην Αθήνα όπου κατείχε ιδιόκτητη κατοικία στο Ψυχικό.

Πέθανε πάμπωχος από εγκεφαλικό επεισόδιο στις [11 Φεβρουαρίου](#) του [1935](#) σε ηλικία 69 ετών στην πόλη Baden, 30 χιλιόμετρα νότια από τη Βιέννη, σε ξενοδοχείο όπου είχε προσωρινά καταλδοει, μόνος και "ξένος μέσα σε ξένους". Η αδερφή του Κλεονίκη έφτασε αμέσως από το Βουκουρέστι, όπου διέμενε μόνιμα, και προσπάθησε να μεταφερθεί η σορός του για ενταφιασμό στην Αθήνα, με γραπτό αίτημα εκ μέρους του επιτετραμμένου της ελληνικής πρεσβείας Δημήτριου Τζιρακόπουλου. Το ίδιο ήταν κι επιθυμία του, όπως προκύπτει από τη διαθήκη του, όπου ζητούσε η εξόδιος ακολουθία του να τελεστεί στον Ι.Ν Αγίου Γεωργίου Καρύτση "μεθ' ενός μόνον ιερέως, άνευ διακόνου, ως κι άνευ της παρουσίας αντιπροσώπου της Ελληνικής Πολιτείας και της Εκκλησίας ομοίως", όπως έγραφε γεμάτος πίκρα και παράπονο για την αχαριστία που 'χε βιώσει. Ούτε κι αυτό όμως δεν έγινε δεκτό στην Αθήνα, αφού "ούτε νεκρόν επεθύμουν τον εκκλησιαστικόν άνδρα κι εθνικόν ήρωα εις το Άστυ". Γι' αυτό η σορός του Καραβαγγέλη ετάφη σε λιτό μνήμα στη Βιέννη (Zentralfriedhof).Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σκεπάζει τον λεβέντη ήρωα και άγιο πρόγονο μας.

Τα απομνημονεύματα που έγραψε ειδικά για τον Μακεδονικό Αγώνα, εκδόθηκαν από την [Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών](#) το [1959](#). Το ίδιο έτος το «Ίδρυμα Μελετών της Χερσονήσου του Αίμου» από κοινού με την «Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών» επιχορήγησαν τη μεταφορά των οστών του με τιμητική συνοδεία αρχικά στη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια στην Καστοριά, όπου και τοποθετήθηκαν σε κρύπτη κάτω από τον ανδριάντα του.

Πηγή: Βικιπαίδεια

Επιμέλεια:Νίκος Τσιμπουλίδης

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Γράφει η Γερουλίδου Δέσποινα-Χρυσοβαλάντου

Το Χρονικό της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου αποτελεί το τραγικότερο κεφάλαιο της ιστορίας του ποντιακού ελληνισμού. Ο όρος γενοκτονία αποδίδει τη μεθοδική εξολόθρευση, ολική ή μερική, μιας εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας.

Οι περισσότερες σφαγές και εκτοπίσεις, κατά ελληνικών πληθυσμών στην περιοχή του Πόντου, υλοποιήθηκαν υπό το κίνημα των Νεότουρκων κατά την περίοδο 1914-1923. Οι βιαιότητες είχαν σκοπό την εξαφάνιση του ελληνικών κοινοτήτων από την περιοχή, στην οποία ζούσαν επί τρεις χιλιετίες. Παρακάτω καταγράφονται κάποια από τα σημαντικότερα σημεία της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

1839: Στις 3/11/1839 εκδίδεται αυτοκρατορικό διάταγμα που όριζε μέσα σε άλλα την αρχή της ισότητας όλων των οθωμανών πολιτών. Το διάταγμα άνοιξε το δρόμο στις επικίνδυνες βλέψεις των Νεότουρκων και στη θεωρία τους περί οθωμανικού κράτους. Το κίνημα τους, που μετατράπηκε σε στρατιωτική εξέγερση, είχε αρχίσει από το 1889 ως οργάνωση «Ένωση και Πρόοδος», εντός και εκτός των ορίων της χώρας.

1908: Επανάσταση των Νεότουρκων τον Ιούλιο 1908 στην οθωμανική Θεσσαλονίκη. Οι Ταλάτ -Κεμάλ -Ενβέρ (εθνικιστές ηγέτες) προσπαθούν να μειώσουν την εξουσία του σουλτάνου και κυριαρχούν πολιτικά. Δημιουργία νεοτουρκικού συντάγματος.

1909: Ο Γερμανός πρεσβευτής στην Κωνσταντινούπολη Miguel στέλνει αναφορά στο Βερολίνο σχετικά με τη συνάντηση του πατριάρχη Ιωακείμ Γ' με τον Τούρκο πρωθυπουργό Σεφκέτ πασά (26 Ιουλίου 1909). Ο Τούρκος πρωθυπουργός απειλούσε τον θρησκευτικό ηγέτη λέγοντας μεταξύ άλλων:

«Θα σας κόψουμε τα κεφάλια. Θα σας εξαφανίσουμε. Ή εμείς θα επιζήσουμε ή εσείς».

1911: Στις 30 Μαΐου 1911 ο μητροπολίτης Αρσένιος Γερμανός Καραβαγγέλης καταγγέλλει στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και στο υπουργείο Εξωτερικών της Ελλάδας τις βαρβαρότητες οργάνων της τουρκικής κυβέρνησης στην περιοχή του. Στον Πόντο και σε όλη την Τουρκία σημειώνεται εμπορικό μπόϊκοτάζ. Οι Νεότουρκοι απαγορεύουν τα ελληνικά προϊόντα και δεν επιτρέπουν στα ελληνικά πλοία να αγκυροβολούν σε τουρκικά λιμάνια.

1913: Σημαντικό συνέδριο στη Θεσσαλονίκη, κατά το οποίο αποक्रυσταλλώνεται το σύνθημα: «Η Τουρκία στους Τούρκους». Την χρονιά αυτή οργανώνεται το «Γραφείο Εγκατάστασης Φυλών και Μεταναστών» από τους Νεότουρκους και ιδρύεται η μυστική υπηρεσία (Teskilat i mahsusa). Παρουσιάζονται μαζικές εκτοπίσεις από την περιοχή των Δαρδανελίων.

1914: Οι Νεότουρκοι αποκάλυψαν ένα σκληρό εθνικιστικό πρόσωπο και στοχοποίησαν τους χριστιανικούς πληθυσμούς, επιχειρώντας τον εκτουρκισμό της περιοχής. Άδραξαν την ευκαιρία να υλοποιήσουν ένα σχέδιο διωγμού των χριστιανικών πληθυσμών, επωφελοόμενοι της εμπλοκής των ευρωπαϊκών κρατών στο Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ταυτόχρονα, το ελληνικό κράτος πλήττεται από το «Κρητικό Ζήτημα» και δεν έχει τη διάθεση να ανοίξει ένα ακόμη μέτωπο με την Τουρκία. Εκτελούνται μαζικές διώξεις κατά Ελλήνων στην Ανατολική Θράκη, μαζική και οργανωμένη επίθεση στη Δυτική Μικρά Ασία και καταγραφή της σφαγής της Φώκαιας.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο σε ένδειξη πένθους έκλεισε στις 15 Μαΐου 1914 όλες τις εκκλησίες και τα σχολεία και να καταγγείλει στις Μεγάλες Δυνάμεις τους νέους διωγμούς. Η προσπάθεια δεν απέδωσε, καθώς κηρύχθηκε ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος.

1915: Καλούνται στην Κωνσταντινούπολη και εξοντώνονται οι πρόκριτοι των Αρμενίων. Μετά την γενοκτονία των Αρμενίων, η ελίτ των Νεότουρκων οργανώνει την εξόντωση των Ποντίων μέσω των εκτοπισμών και

ταγμάτων καταναγκαστικής εργασίας (Αμελέ Ταμπουρού). Η ήττα των Οθωμανών στον ρωσοτουρκικό πόλεμο, αποδόθηκε στους Έλληνες που υπηρετούσαν στον οθωμανικό στρατό. Έτσι, όλοι οι στρατολογημένοι Πόντιοι οδηγήθηκαν σε τάγματα εργασίας. Περίπου 30.000 άτομα αναγκάστηκαν να διανύσουν πεζοί, πορεία προς την Άγκυρα κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Το ένα τέταρτο αυτών πέθαναν στην πορεία. Την ίδια περίοδο πολλοί Πόντιοι θέλησαν να αντισταθούν οργανώνοντας, στις ορεινές εκτάσεις του Πόντου, αντάρτικα εναντίον του τακτικού στρατού.

1916 - 1917: Τον Δεκέμβριο του 1916 εκδίδεται διάταγμα με εντολή να εξοριστούν όλοι οι άνδρες από 18 έως 40 ετών και τη μεταφορά των γυναικόπαιδων στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. Από τον Απρίλιο του 1916 μέχρι το Φεβρουάριο του 1918 η περιοχή της Τραπεζούντας και ο ανατολικός Πόντος καταλαμβάνεται από το ρωσικό στρατό. Μεγάλο πλήθος Ποντίων από τη Σινώπη και την Κερασούντα εκτοπίζονται στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας με το πρόσχημα ότι υποστηρίζουν τις κινήσεις των Ρώσων. Ξεκινούν οι πορείες «θανάτου» από τον οθωμανικό δυτικό Πόντο (Σαμψούντα, Μπάφρα, κ.α) στο εσωτερικό της Ανατολίας και αναφέρονται απώλειες χιλιάδων χριστιανών από τις κακουχίες, το κρύο και την πείνα. Εκτοπίστηκαν 742.135 άτομα.

Την περίοδο του Α' Παγκοσμίου πολέμου εξορίστηκαν 235.000 άνθρωποι και 80.000 μετανάστευσαν στη Ρωσία. Στον ανατολικό Πόντο σημειώθηκαν διώξεις μικρότερης έντασης, διότι ο μητροπολίτης Χρύσανθος ήταν ικανός να συνδιαλλάσσεται με τις τοπικές αρχές, αλλά και κυρίως από την κατάληψη της περιοχής από το ρωσικό στρατό τον Απρίλιο του 1916. Τα θύματα ανήλθαν σε 100.000 περίπου.

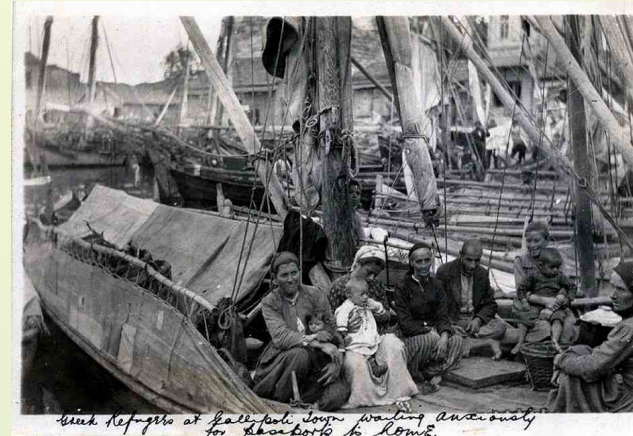
1918: Ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος λήγει. Η ηγεσία των Νεότουρκων παραδίδεται στους συμμάχους της Αντάντ. Στον ανατολικό Πόντο και τον Καύκασο αποχωρούν οι Ρώσοι.

1919: Στις 19 Μαΐου 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ αποβιβάζεται στη Σαμψούντα για να ξεκινήσει τη δεύτερη και πιο άγρια φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας, υπό την καθοδήγηση των γερμανών και σοβιετικών συμβούλων του. Με την άφιξη του Κεμάλ Ατατούρκ και την έξαρση του κινήματός του εντάθηκε η δράση ατάκτων ομάδων (Τσετών) κατά των χριστιανικών πληθυσμών.

29 Μαΐου 1919: Ο Κεμάλ αναθέτει στον [Τοπάλ Οσμάν](#) να επιχειρήσει μαζικές εκτοπίσεις. Πραγματοποιήθηκαν σφαγές και εκτοπίσεις στη [Σαμψούντα](#) και σε 394 χωριά της περιοχής, τα οποία κατοικούσαν Έλληνες.

1920-21: Την περίοδο μεταξύ των μηνών Φεβρουαρίου και Αυγούστου αναφέρεται η πυρπόληση της Μπάφρας, καθώς και η μαζική εξόντωση 6.000 Ελλήνων, οι οποίοι αναζητούσαν προστασία σε εκκλησίες της περιοχής. Από τους 25.000 κατοίκους της Μπάφρας και του Ααζάμ, το 90% δολοφονήθηκε, ενώ οι περισσότεροι εκτοπίστηκαν στο εσωτερικό της Μικράς Ασίας. Τα νεαρά κορίτσια και αγόρια μεταφέρθηκαν σε χαρέμια των εύπορων Τούρκων. Τον Σεπτέμβριο του 1921, οι άνθρωποι του πνεύματος συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν σε θάνατο από τα αποκαλούμενα "[Δικαστήρια της Ανεξαρτησίας](#)" στην [Αμάσεια](#).

1923: Υπογράφεται η Συνθήκη της Λωζάνης (24 Ιουλίου 1923). Οι πρόσφυγες μεταφέρονται με τουρκικά πλοία και με την επίβλεψη των συμμαχικών δυνάμεων στην Κωνσταντινούπολη. Με την φροντίδα του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού φτάνουν στους στρατώνες Σελμιέ και από εκεί, επιβιβάζονται σε ελληνικά πλοία με προορισμό την Ελλάδα.

«Τ' εξορίας τα στράτας»

...Τ' αγούρτσας σά δεκαοχτώ ως τ' εξήντα,
ετοπλάεψαν κι έστειλαν ατ'ς 'ς την εξορίαν, 'ς
σ' Ερζερούμ'. Εδέβασαν ατ'ς από κάθεν κι αν'.
Κάτ' επέμ'ναν νέοι, που 'κ' έσαν γραμμέν' 'ς
σα καέτια, 'ς σα χαρτία, ατοίν έφυγαν κι
εσέβαν'ς σ' ορμάνια.

...

Ως την Κιμισχανάν κι αν' ημ'σοι επέθαναν.
Εσύρ'ναν ατ'ς 'ς σα ποτάμια. Κι ως τ'
Ερζερούμ' πα, κρύον νερόν πουθεν 'κ'
εφήνανατ'ς να πίν'νε. 'Σ σα πολλά μερέας η
στράτα επέγ'νεν ας σου ποταμί την άκραν κι
όσ' νομάτ' εκλίσκουσαν κα να πίν'νε,
εσύρ'ναν οι τσανταρμάδες εσκότωναν κι
εκρέμιζανατ'ς απέσ'. Κι όσ' νομάτ' επέμ'ναν,
επήγαν 'ς σ' Ερζερούμ'. Ημ'σοί πα 'κ'
εκλώσαν.

Όσον καλά έζησαν οι Ρωμαίοι σου Σουλτάν
Χαμίτ' τον καιρόν, επλέρωσαν ατα άσκεμα
ατού σα χρόνια.

του Στάθη Χριστοφορίδη Σάρπογλη,
(απόσπασμα)

ετοπλάεψαν : μάζεψαν, καέτια : μητρώα
αρρένων, εκλίσκουσαν : έσκυβαν, εκρέμιζαν :
έριχναν βιαία

ΔΕΝ ΞΕΧΝΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΠΥΛΩΝΕΣ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Τα παρχάρια

ΕΡΘΕΝ Ο ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ ΕΞΕΒΑΝ ΣΑ ΠΑΡΧΑΡΙΑ

Το παρακάτω κείμενο γράφτηκε από τον Γιάννη Μελετίδη και δημοσιεύτηκε επί διευθύνσεως του στην εφημερίδα Αργοναύτης

Τα παρχάρια-γαϊλάδες ήταν τα θερινά βοσκοτόπια και βρίσκονταν πάνω στα βουνά. Κάθε χωριό είχε και το δικό του παρχάρ', όπου τους θερινούς μήνες γινόταν αξιοποίηση της πλούσιας βοσκής.

Στο παρχαρ' υπήρχαν διάσπαρτες καλύβες, άλλες με χαρτώματα (σκεπασμένες με λεπτό σανίδι) κι άλλες με χόμα σκεπασμένες και αποτελούσαν Οπάν, δηλαδή οικισμό. Οι καλύβες χτίζονταν σε μέρος του παρχάρ, που είχε προστασία από τους άνεμους, και κρύο νερό (πεγάδι). Η κάθε καλύβα είχε στην αυλή περιτοίχισμα (τσιαβιρμάν), όπου συγκεντρώνονταν τα ζώα μετά την βοσκή.

Στα παρχάρια έμεναν με καθορισμένη αμοιβή (βούτυρον, πασικιτάν κ.λ.π.), εκτός από τους τσοπάνους, και ορισμένες μεσήλικες γυναίκες, οι παρχαρομάνες ή παρχαρέτσες ή ρωμάνες, όπως τις έλεγαν, οι οποίες ήταν ειδικευμένες στη γαλακτοκομία.

Την αμοιβή του τσοπάνου και της παρχαρέτσας τη θεωρούσαν ιερή υποχρέωση.

«Τσοπάν' και παρχαρέτσας δικαίον που τρώγει, παράδεισ' πόρταν κ' ελέπ».

Το παρχάρεμα, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες της περιοχής, άρχιζε, συνήθως από τα μέσα Μάη και τελείωνε μέσα Σεπτέμβρη.

«Η παρχαρέτσα λάλεσεν, η παρχαρέτσα ειπεν: Εξέβεν ο Καλομηνάς (Μάης), ζεστά καιρούς εποικεν. Τα ρασόπα πρασινίζανε, εέντανε χορτάρα, Τα ζα καιρός να παραβγαίν' νε σ' έρημα τα παρχάρα».

Τη συγκεκριμένη μέρα, με την ευλογία του ιερέα, οδηγούσαν «το βίον σο παρχαρ'» και το παρέδιδαν «σον τσοπάνον» ή «σην παρχαρέτσαν» με τα απαραίτητα σκεύη και εργαλεία της γαλακτοκομίας. Τα σπουδαιότερα ήταν: Τ' αλμεχτέρα, τα χαλκά, τα γαβάνας, τα κοβλάκια, οι κουτάλες. Τα ξυλάγγια, τα βαρέλια.

Η ζωή στα παρχάρια ήταν δύσκολη και κοπιαστική. Ο τσοπάνος και η ρωμάνα δεν είχαν ούτε στιγμή «καθισμονήν» (ξεκούραση). Βασικές ασχολίες στο παρχάρ' ήταν: Βοσκή και περιποίηση των ζώων, άρμεγμα, βράσιμο του γάλακτος, πήξιμο και γιαούρτι, δρουβάνισμα για να βγάλουν το βούτυρο, να ετοιμάσουν το τυρί και το πασικιτάν. Εκτός από αυτές τις βαριές δουλειές, οι παρχαρέτ αντιμετώπιζαν και κινδύνους από καταιγίδες, από ληστείες, από επιθέσεις αγριμιών και από κατρακυλίσματα σε γκρεμούς.

Όλα αυτά τα προβλήματα τα αντιμετώπιζαν αγόγγυστα και κατόρθωναν έτσι να έχουν πολλά οικονομικά οφέλη. Τα ζώα στα παρχάρια είχαν τριπλάσια απόδοση σε γάλα και βούτυρο. Ακόμη, ο καθαρός αέρας, η αγνή φυσική τροφή και το ήσυχο περιβάλλον επιδρούσαν ευεργητικά και στους παρχαρέτες. Την ήρεμη αυτή ζωή την τάραζαν, δυστυχώς πολλές φορές, τα μαλώματα, οι παρεξηγήσεις που ξεσπούσαν ανάμεσα σε δυο γειτονικά ελληνικά χωριά, εξαιτίας του γεγονότος ότι το ένα χωριό δεν αναγνώριζε τα σύνορα του παρχάρ' του άλλου χωριού. Τις διενέξεις αυτές οι τουρκικές αρχές τις υποδαύλιζαν για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.

Σε ορισμένα παρχάρια, που ήταν πραγματικά παραθεριστικά κέντρα, υπήρχαν παρεκκλήσια που γιόρταζαν το καλοκαίρι. Σε αυτά γίνονταν μεγάλα πανηγύρια στα οποία έπαιρναν μέρος δεκάδες χωριά, από κοντινές και απομακρυσμένες περιοχές. Εκεί, οι χωρικοί πουλούσαν τα προϊόντα τους και αγόραζαν άλλα.

Η επιστροφή από το παρχαρ' έπαιρνε πανηγυρικό χαρακτήρα. Όλο το χωριό ήταν στο πόδι, για να υποδεχτεί τους παρχαρέτες. Η ζωή μακριά από τα αγαπημένα πρόσωπα δημιουργούσε έντονες νοσταλγίες.

**Εσύ έλα ας σο παρχάρ', εγώ ας σην ξενητείαν,
Τα' ομμάτα μ' εσκοτείνεψαν ας σην αροθυμίαν**

ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΝΑΝ «ΔΗΘΕΝ» ΗΓΕΤΗ

Ο Κεμάλ Μουσταφά όταν ξεκίνησε τον "αγώνα της ανεξαρτησίας", υπέφερε από σοβαρά προβλήματα υγείας παρά το νεαρό της ηλικίας του και πρώτα απ' όλα με τα νεφρά του αλλά και από κρίσεις ελονοσίας. Κατά καιρούς είχε επίσης υποχονδριακές κρίσεις αλλά και καταθλιπτικές. Από το 1919 ως το 1923 τον παρακολουθούσε ο στρατιωτικός ιατρός Τ. Ρεφίκ που τον έκανε τελικά υπουργό Υγείας. Μετά το 1923, κύριος γιατρός του ήταν ένας Ν. Ο. Ιρντέλιπ.

Ο θάνατός του, το Νοέμβριο του 1938 ήταν αποτέλεσμα κίρρωσης του ήπατος. Τα συμπτώματα από το ήπαρ, είχαν αρχίσει να εμφανίζονται από το 1936. Η μεγάλη κατανάλωση αλκοόλ από τον Κεμάλ Μουσταφά, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια, ήταν μια ένδειξη αυτοκτονικής πρόθεσης.

Τα τελευταία χρόνια επίσης (πιθανώς λόγω του αλκοόλ) είχε αρχίσει τις κόντρες με τον πιστό του φίλο Ισμέτ Ινονού. Ο Ισμέτ μη αντέχοντάς τον άλλο του είπε κάποτε που τον πρόσβαλλε δημόσια: «Ξέρω ότι όταν ο Σάχης του Ιράν είναι θυμωμένος, δέρνει το υπουργό του. Σαν αυτόν θέλεις να γίνεις;». Τον Οκτώβριο του 1937 ο Ισμέτ παραιτήθηκε.

Τότε ο Κεμάλ «ξαναβρήκε» έναν παλιό του φίλο τον Αλί Φουάτ ο οποίος του είχε μείνει πιστός. Ο Κεμάλ ένοιωθε όλο και περισσότερο κουρασμένος και αδύναμος. Ήταν χλωμός, είχε κεφαλαλγίες και ήταν ευερέθιστος. Υπέφερε από κνησμό, ρινορραγίες και ήταν ικτερικός από διетίας. Στις 5 Σεπτεμβρίου 1938 κλήθηκε ένας συμβολαιογράφος για την υπογραφή της διαθήκης του. Η κατάστασή του χειροτέρευσε, εμφάνισε και υγρό στην κοιλιά ενώ άρχισαν να του κάνουν και παρακεντήσεις, αλλά μάταια. Πέθανε στις 10η Νοεμβρίου του 1938 σε ηλικία μόλις 57 ετών...

Αυτό είναι το ψόφιο λιοντάρι των Νεότουρκων που από τα τριάντα του χρόνια υπέφερε από πολλά σωματικά και ψυχικά προβλήματα. Αυτός ο ελάχιστος κατέστρεψε τον ελληνισμό της Ανατολίας...

Η Μονή του Αγίου Ιωάννη του Βαζέλωνα

Το έργο αναστήλωσης της Μονής Βαζέλωνα, που βρίσκεται στην περιοχή της Ματσούκας στον πόντο, βρίσκεται σε εξέλιξη από το 2018 αφού ο αρχαιολογικός χώρος μετέπεσε σε ερείπια εξαιτίας των διαφόρων επιδρομών, των βανδαλισμών και των κυνηγών θησαυρών.

Η ακριβής ημερομηνία ίδρυσης του μοναστηριού είναι αβέβαιη, αν και μερικοί ερευνητές πιστεύουν ότι η ίδρυση του μοναστηριού θα μπορούσε να είναι μεταξύ 270-317 μ.Χ. Το μοναστήρι ανακαινίστηκε από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό το 565 και έχει υποστεί πολλές επισκευές και αποκαταστάσεις πριν από το σήμερα.

Τα τελευταία χρόνια, ο επείγων χαρακτήρας αποκατάστασης έγινε επιτακτική ανάγκη μετά την πτώση και της οροφής του μοναστηριού, μετά από μια κατολίσθηση του υπερκείμενου βουνού. Επιπλέον, οι τακτικές "επιθέσεις" από κυνηγούς θησαυρών καθώς και οι τουρίστες που χαράζουν τα ονόματα τους όπου βρουν έχουν αφήσει το μοναστήρι σε κακή κατάσταση, προκαλώντας τις αρχές να αναλάβουν δράση.

"Το Υπουργείο Τουρισμού ανέλαβε το έργο αποκατάστασης και οι εργασίες θα ξεκινήσουν εντός του 2020", δήλωσε ο Δήμαρχος Μαζκα Koray Koşan. Ο Πατριάρχης μας Βαρθολομαίος επισκέφθηκε το μοναστήρι τον Αύγουστο του 2011 και οι κληρικοί που τον συνοδεύουν άναψαν κεριά και διεξήγαγαν προσευχές, στον ιερό τόπο λατρείας των προγόνων μας. Περιμένουμε το πλήρωμα του χρόνου που θα ανάβουμε κεριά κάθε Κυριακή και κάθε εορτή στο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη, στις αλησμόνητες πατρίδες μας.

Ποιος πρότεινε για Νόμπελ Ειρήνης τον Μουσταφά Κεμάλ!

Συνέχεια από την 1η σελίδα

την συνεργασία των αντικεμαλικών κινημάτων (ισλαμιστές, Αρμένιοι, Κούρδοι κ.ά.), που θα μπορούσε ενδεχομένως να χρησιμοποιήσει ως μοχλό πίεσης για την προάσπιση των ελληνικών συμφερόντων απέναντι στον Κεμάλ Μουσταφά, ξεκίνησε μια «επίθεση» φιλίας προς την Τουρκία, τον μέχρι προ ολίγου δηλαδή δῆμιο των Ελλήνων, αλλά και των άλλων μη χριστιανικών πληθυσμών της Μικράς Ασίας, στα πλαίσια της εθνοκαθαρτικής πολιτικής των Νεότουρκων. Η «φιλία» αυτή επισημοποιήθηκε στις 30 Οκτωβρίου 1930, όταν υπογράφηκε στην Άγκυρα το Σύμφωνο Ελληνοτουρκικής Φιλίας.

Ο Βενιζέλος λίγα χρόνια αργότερα, θα προχωρήσει ένα βήμα παραπέρα, όταν με επιστολή του προς την νορβηγική επιτροπή του βραβείου Νόμπελ Ειρήνης, με ημερομηνία 12 Ιανουαρίου 1934, θα προτείνει ως υποψήφιο διεκδικητή του τον Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ! Τον κύριο δηλαδή υπεύθυνο της εξολόθρευσης συμπαγών πληθυσμών, όπως των Ελλήνων και των Αρμενίων.

Το όλο κείμενο της επιστολής, είναι πραγματικά «καταπληκτικό», με την έννοια, πως αν ο ίδιος ο Κεμάλ το διάβαζε, χωρίς να γνωρίζει τον συντάκτη του, πιθανότατα θα θεωρούσε πως αυτός θα ήταν κάποιος φίλος του· σίγουρα όμως, όχι Έλληνας. Κι αυτό γιατί, ο Ελευθέριος Βενιζέλος δεν περιορίστηκε σε απλές και τυπικές φιλοφρονήσεις που φυσικά απαιτούσε η περίπτωση, αλλά με τα γραφόμενά του προσβάλλει ευθέως την μνήμη και το συναίσθημα των Ελλήνων προσφύγων και ουσιαστικά δικαιολογεί τον βίαιο εκτοπισμό του Ελληνισμού του Πόντου και της Μικράς Ασίας. Το προκλητικό κείμενο της επιστολής, που περνάει στα όρια του κατάπτυστου, είναι το ακόλουθο και καλό είναι γνωρίζουμε όλες τις αλήθειες για τους μεγάλους "ηγέτες μας".

Αθήνα, 12 Ιανουαρίου 1934
Κόριε Πρόεδρε,

Για περίπου επτά αιώνες ολόκληρη η Μέση Ανατολή και μεγάλο τμήμα της Κεντρικής Ευρώπης αποτέλεσαν θέατρο αιματηρών πολέμων. Κύρια αιτία γι' αυτούς, ήταν η Οθωμανική Αυτοκρατορία και το απολυταρχικό καθεστώς των Σουλτάνων.

Η υποδούλωση χριστιανικών λαών, οι θρησκευτικοί πόλεμοι του Σταυρού εναντίον της Ημισελήνου που μοιραία επακολούθησαν και οι διαδοχικές εξεγέρσεις όλων αυτών των λαών που προσέβλεπαν στην απελευθέρωσή τους δημιουργούσαν μια κατάσταση πραγμάτων που θα παρέμενε μόνιμη πηγή κινδύνων όσο η Οθωμανική Αυτοκρατορία διατηρούσε τα ίχνη που της είχαν αφήσει οι Σουλτάνοι.

Η εγκαθίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας το 1922, όταν το εθνικό κίνημα του Μουσταφά Κεμάλ Πασά θριάμβευσε επί των αντιπάλων του, έθεσε οριστικά τέλος σ' αυτή την κατάσταση αστάθειας και μισαλλοδοξίας.

Πράγματι, σπάνια στη ζωή ενός έθνους πραγματοποιήθηκε σε τόσο λίγο χρόνο μια αλλαγή τόσο ριζική. Μια παρακμάζουσα αυτοκρατορία που ζούσε υπό θεοκρατικό καθεστώς στο οποίο οι έννοιες του δικαίου και της θρησκείας συγχέονταν μετατράπηκε σ' ένα εθνικό και σύγχρονο κράτος, γεμάτο ενέργεια και ζωή.

Με την ώθηση του μεγάλου μεταρρυθμιστή Μουσταφά Κεμάλ το απολυταρχικό καθεστώς των Σουλτάνων καταλύθηκε και το κράτος κατέστη αληθινά κοσμικό. Το έθνος ολόκληρο στράφηκε προς την πρόοδο, με την θεμιτή φιλοδοξία να ενταχθεί στην πρωτοπορία των πολιτισμένων λαών.

Όμως το κίνημα για την εδραίωση της ειρήνης προχώρησε από κοινού με όλες εκείνες τις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις που προσέδωσαν στο νέο κυρίως εθνικό κράτος της Τουρκίας την σημερινή του μορφή. Πράγματι η Τουρκία δεν δίστασε να αποδεχθεί ειλικρινά την απώλεια επαρχιών όπου κατοικούσαν άλλες εθνότητες και, ικανοποιημένη πραγματικά με τα εθνικά και πολιτικά της σύνορα όπως καθορίστηκαν από τις Συνθήκες, έγινε αληθινός στυλοβάτης της ειρήνης στην Εγγύς Ανατολή.

Είμαστε εμείς οι Έλληνες που αιματηροί αγώνες αιώνων μας είχαν φέρει σε κατάσταση διαρκούς ανταγωνισμού με την Τουρκία οι πρώτοι που είχαμε την ευκαιρία να αισθανθούμε τις συνέπειες αυτής της βαθιάς αλλαγής στη χώρα αυτή, διάδοχο της παλιάς Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Από την επόμενη μέρα της Μικρασιατικής Καταστροφής, διαβλέποντας την δυνατότητα συνεννόησης με την αναγεννημένη Τουρκία, που προέκυψε από τον πόλεμο ως εθνικό κράτος, της απλώσαμε το χέρι και το δέχτηκε με ειλικρίνεια.

Από αυτήν την προσέγγιση, που μπορεί να χρησιμεύσει ως παράδειγμα για τη δυνατότητα συνεννόησης ακόμη και μεταξύ λαών που τους χώρισαν οι πιο σοβαρές διαφορές, όταν αυτοί διαποτιστούν με την ειλικρινή επιθυμία για ειρήνη, προέκυψαν μόνο καλά, τόσο για τις δύο ενδιαφερόμενες χώρες όσο και για τη διατήρηση της ειρήνης στην Εγγύς Ανατολή.

Ο άνθρωπος στον οποίο οφείλεται αυτή η πολύτιμη συμβολή στην ειρήνη δεν είναι άλλος από τον Πρόεδρο της Τουρκικής Δημοκρατίας Μουσταφά Κεμάλ Πασά.

Έχω λοιπόν την τιμή ως αρχηγός της Ελληνικής Κυβέρνησης το 1930, όταν η υπογραφή του Ελληνοτουρκικού Συμφώνου σηματοδότησε μια νέα εποχή στην πορεία της Εγγύς Ανατολής προς την ειρήνη, να υποβάλλω την υποψηφιότητα του Μουσταφά Κεμάλ Πασά για την διακεκριμένη τιμή του βραβείου Νόμπελ για την Ειρήνη.

Με βαθύτατη εκτίμηση
Ε. Κ. Βενιζέλος

Φωτο από Ξενοδοχείο «Άγκυρα Παλλάς»
Στη δεξίωση προς τιμήν του Έλληνα πρωθυπουργού,
(από αριστερά) η Λατιφέ χανούμ, σύζυγος του Κεμάλ, ο
Ελευθέριος Βενιζέλος, η Έλενα Βενιζέλου και ο
Μουσταφά Κεμάλ

Έρευνα- Επιμέλεια : Νίκος Τουμπουλίδης

Δώσε αίμα χάρισε ζωή

Με το σύνθημα "δώσε αίμα - χάρισε ζωή" για 12η συνεχή χρονιά θα πραγματοποιηθεί εθελοντική αιμοδοσία της λέσχης, από 18 έως 22 Μαΐου, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, για το αδικοχαμένο αίμα των προγόνων μας.

Η αιμοδοσία θα πραγματοποιείται στο κεντρικό ΚΑΠΗ του Δήμου Βέροιας σε συνεργασία με το ΓΝ Βεροίας (Αριστοτέλους 3, απέναντι από το 2ο Δημοτικό Σχολείο), για να βοηθήσουμε τον άγνωστο συνάνθρωπο μας.

Δράσεις αλληλεγγύης

Τη Μ. Τρίτη 14 Απριλίου 2020 έγινε η διανομή των ειδών πρώτης ανάγκης στο Κοινωνικό παντοπωλείο του Δήμου Βέροιας - στην Πρωτοβουλία για το Παιδί - στο Γηροκομείο Βέροιας και σε οικογένειες της πόλης μας, στα πλαίσια των δράσεων αλληλεγγύης.

Ευχαριστούμε όλο τον κόσμο που ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα μας και μπορέσαμε να δώσουμε λίγη χαρά τις άγιες ημέρες του Πάσχα σε συνανθρώπους μας.

Επίσης ιδιαίτερα ευχαριστούμε την εταιρεία "ΜΑΖΙ ΜΑΡΚΕΤ" που ανέλαβε το σύνολο της δράσης λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν, το Σφαγείο Χαλκηδόνας για την προσφορά των αμνοεριφίων, την εταιρεία "ΑΓΡΟΤΥΠ" για την προσφορά σε όσπρια και την "Ρέτζιος Τρόφιμα" για τη δωρεά συσκευασιών αλλαντικών.

Οράματα και Θρήνοι

Συνέχεια από την 1η σελίδα Γράφει ο Νίκος Τουμπουλίδης

«Πάρθεν η Ρωμανία»

Έναν πουλίν, καλόν πουλίν, εβγαίν' από την Πόλην,
ουδέ 'ς σ' αμπέλα 'κόνεψεν, ουδέ 'ς σα περιβόλα,
επήγεν και ν' εκόνεψεν 'ς σ' Αγιά Σοφιάς την πόρταν.
Έδειξεν τ' έναν το φτερόν 'ς σο αίμαν βουτεμένον.
Και 'ς σ' άλλο το φτερόν αθε, χαρτίν βαστά γραμμένον.
Ατό κανείς 'κι αναγνώθ', κανείς 'κι ξέρ' ντο λέγει,
μηδέ κι ο Πατριάρχης μου με όλους τους παπάδες.
Κι έναν παιδίν, καλόν παιδίν, πάει και αναγνώθει.
Σιτ' αναγνώθει, σίτα κλαίει, σίτα κρούει την καρδίαν:
-Ναΐλλοι εμάς και βάι εμάς, 'πάρθεν η Ρωμανία!
- Ναΐλλοι εμάς και βάι εμάς οι Τούρκ' την Πόλ' επαίραν
επαίραν το βασιλοσκάμ' κι ελλάεν Αφεντία.
Μοιρολογούν τα εκκλησιάς κλαίγ'νε τα μαναστήρα
κι Αι-Γιάννες ο Χρυσόστομον κλαίει και δερνοκοπάται.
-Μη κλαιοι, μη κλαιοι, Αγιάννε μου και μη δερνοκοπάσαι
η Ρωμανία 'πέρασεν η Ρωμανία 'πάρθεν
Η Ρωμανία αν πέρασεν, ανθεί και φέρει κι άλλο.